

Vergaderjaar 2011–2012

33 119

EU-voorstel: verordening Oprichting Europees grensbewakingssysteem (Eurosur) COM(2011)873¹

A

BRIEF AAN DE VICEVOORZITTER VAN DE EUROPESE COMMISSIE

Den Haag, 9 maart 2012

De vaste commissie voor Immigratie & Asiel/JBZ-raad van de Eerste Kamer der Staten-Generaal heeft met belangstelling kennisgenomen van het voorstel voor een verordening betreffende de oprichting van het Europees grensbewakingssysteem Eurosur.² Het voorstel is besproken in de vergaderingen van de commissie van 21 februari en 6 maart 2012. In deze brief treft u vragen en opmerkingen aan van de commissie over dit voorstel.

Taken van Eurosur en bevoegdheidsverdeling tussen de lidstaten en de Europese Unie

Het voorstel beoogt het voorkomen en bestrijden van zware criminaliteit, zoals drugs- en mensenhandel, en het verminderen van het dodental onder migranten op zee. Met het opzetten van Eurosur wordt een gemeenschappelijk technisch kader gecreëerd dat beoogt het beheer van de Schengen-buitengrenzen te versterken. Dit zal gebeuren door middel van het stroomlijnen van operationele informatie en het versterken van de samenwerking tussen de lidstaten onderling en met Frontex. In dit systeem is met name voor Frontex een grote rol weggelegd. Kan de Europese Commissie een exacte beschrijving geven van de taken van Eurosur en de reikwijdte daarvan, mede in het licht van de taken van de lidstaten en Frontex? Wat is de verdeling van de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden tussen deze drie partijen, met name in de extraterritoriale zones? Behelst de taak van Eurosur alleen detecteren en informatie uitwisselen, of ook adviseren over hoe te handelen bij de detectie van bijvoorbeeld illegale migranten? Voorts wenst de commissie te weten hoe de Europese Commissie de uitvoerbaarheid van het Eurosur-systeem ziet.

De Nederlandse regering beoordeelt het voorstel als grotendeels proportioneel, maar ziet op drie onderdelen uitzonderingen.³ Zo is zij tegen het verplicht aanleveren van informatie aangaande de buiten-

¹ Zie E110094 op www.europapoort.nl.

² COM(2011)873.

³ Tweede Kamer, vergaderjaar 2011–2012, 22 112, nr. 1331.

grenzen aan Frontex en is zij van mening dat lidstaten de ruimte moeten hebben daarvan af te wijken op grond van technische en financiële beperkingen en/of andere gegronde redenen. Ook is de Nederlandse regering kritisch ten aanzien van het voorschrijven van maatregelen die lidstaten moeten nemen naar aanleiding van een risicoanalyse van de buitengrenzen. Dit moet aan de lidstaten zelf worden overgelaten. Het derde punt van kritiek van de Nederlandse regering is de centrale rol van Frontex bij de monitoring en evaluatie van de technische en operationele inzet van Eurosur. Dit moet op zijn minst een gedeelde verantwoordelijkheid zijn van de lidstaten en Frontex, aldus de Nederlandse regering. Hoe beoordeelt de Europese Commissie deze punten in het licht van de proportionaliteit?

Kan de Europese Commissie ook aangeven hoe de effectiviteit van de maatregelen behorende bij de impactniveaus wordt bepaald? Wat zijn de bevoegdheden van de lidstaten bij de beoordeling van de effectiviteit van de maatregelen?¹

Parlementaire controle

Nu er met name bevoegdheden op het Europese niveau zijn neergelegd, kan dit gevolgen hebben voor de parlementaire controle. De commissie verneemt graag hoe de democratische controle wordt uitgeoefend op het voorgestelde Eurosur, en met name in de relatie tussen Frontex en Eurosur? Welke rol heeft het Europees Parlement in dezen? Welke rol hebben de nationale parlementen?

Grondrechten

Tot slot wil de commissie weten op welke wijze de verordening de grondrechten waarborgt, waaronder met name de bescherming van persoonsgegevens en het verbod van non-refoulement. Wat zijn de exacte consequenties van het feit dat Eurosur het Handvest van de Grondrechten, met name met betrekking tot het verbod van refoulement en foltering, maar ook non-discriminatie en de rechten van het kind in acht dient te nemen voor het handelen van Eurosur?

Op welke wijze kan Eurosur bevorderen dat op zee, ook extraterritoriaal, zowel de *search en rescue* verplichtingen van het zeerecht als het Vluchtelingenverdrag worden nageleefd? Wat zijn de bevoegdheden en verantwoordelijkheden met betrekking tot het monitoren van de naleving van deze verplichtingen door de lidstaten?

Kosten en baten

Wat betreft de kosten en baten van het Eurosur-systeem wil de commissie graag meer duidelijkheid over de toegevoegde waarde van bijna realtime gegevensverschaffing, mede in relatie tot de kosten hiervan. Kan de Europese Commissie ook meer duidelijkheid verschaffen over de kosteneffectiviteit van de mogelijke inzet van satellietwaarneming en andere technische oplossingen?

De commissie voor Immigratie & Asiel/JPZ-raad kijkt met belangstelling uit naar de antwoorden van de Europese Commissie.

Voorzitter van de vaste commissie voor Immigratie & Asiel/JPZ-raad,
P. L. Meurs

¹ Zie artikelen 14 en 15 van het voorstel voor een verordening tot instelling van het Europees grensbewakingssysteem.